

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2019-10-29
Besvaras senast
2019-11-19

Till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2019/20:92 Stöd under graviditeten

År 2018 behandlade socialförsäkringsutskottet propositionen *Regelförenklningar inom ekonomisk familjepolitik*. Vi delade regeringens uppfattning om att båda föräldrarna ska kunna delta vid mödravårdsbesök i samband med graviditet och att möjligheten att ta ut föräldrapenning ska ges till båda föräldrarna.

I begreppet mödravård ingår exempelvis besök hos såväl barnmorska som läkare och mödravården besöker ofta paret ett flertal gånger tidigt i graviditeten, inte minst när graviditeten fastställs och då de första ultraljuden görs. Enligt den lag som i dag styr ersättning vid besök hos mödravården är den endast tillämplig i den senare delen av graviditet, först 60 dagar innan beräknad förlossning, och då utgår ersättning i form av föräldrapenning.

Med dagens regler innebär det, främst för den icke gravida föräldern, ett märkbart sämre utgångsläge vad gäller möjligheten att kunna delta under hela graviditetsprocessen. Det kan även innebära problem för den som är gravid att kunna vara ledig från jobbet med ersättning tidigt i graviditeten. Det bör därför ges samma förutsättningar för föräldrarna att kunna delta när graviditeten fastställs, när viktig information för den gravidas hälsa lämnas ut samt vid de regelbundna ultraljudstagningarna.

Beroende på arbetsgivaren och eventuella kollektivavtal kan både rätt till ledighet och ersättning vara en förmån, främst för den som är gravid, men ledigheten är inget som styrs av svensk lag. Det gör att landets blivande föräldrar inte har samma förutsättningar. Det blir i stället upp till arbetsgivaren att avgöra om båda föräldrarna gemensamt ska kunna närvara vid mödravårdsbesök tidigt i graviditeten. För den som väljer att delta utan att få ekonomisk ersättning blir det en ekonomisk ansträngning för den enskilde.

Det bör därför införas en lagstadgad rätt till ledighet vid mödravårdsbesök redan tidigt i graviditeten. Ersättningen bör utgå i form av tillfällig föräldrapenning så att de dagar som är avsedda att användas efter barnets födelse sparas tills barnet fötts. Dessa rättigheter bör självfallet gälla båda föräldrarna. Allt annat inskränker på förutsättningarna för ett jämställt föräldraansvar.

I slutet av graviditeten kan kvinnan ansöka om graviditetspenning, den tidigare så kallade havandeskapspenningen. Att bli beviljad graviditetspenning kräver

arbetsgivarens samarbete och beslutas av Försäkringskassan. Det finns flera berättelser som vittnar om hur svårt det är att bli beviljad graviditetspenning och om en uppfattning att bedömningarna spretar för mycket. Lagen bjuder helt enkelt upp till en stor bedömningsbredd och tolkning, vilket leder till att den inte alltid blir rättvis. För att ge alla gravida en möjlighet till återhämtning, förberedelse och lugn utan att behöva ta ut de föräldradagar som är avsedda att användas efter barnets födelse så borde alla gravida ha rätt till en graviditetspeng på 10 dagar som kan beviljas de sista 30 dagarna oavsett nedsatt arbetsförmåga eller ej. Möjlighet till vila och återhämtning skapar bättre förutsättningar för en god hälsa för både barn och föräldrar vid förlossningen. Det skulle innebära en mer jämlik rätt för alla gravida till förberedelse inför den nya familjemedlemmen.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Ardalán Shekarabi:

1. Avser statsrådet att påverka dagens regelverk kring mödravårdsbesök så att det till skillnad från i dag gör det möjligt för båda föräldrarna att få ersättning för att delta vid besök hos mödravården under hela graviditetsprocessen?
2. Tänker statsrådet verka för en lagstadgad rätt till ledighet för båda föräldrarna för mödravårdsbesök?
3. Avser statsrådet att vidta åtgärder för att alla gravida ska få en bättre förutsättning till minskad stress och bättre hälsa sent i graviditeten?

.....

Linda Lindberg (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren